Átfogó politikai és jogi megoldást sürgetett Náthon István magyar ENSZ-nagykövet a gyalogsági aknák veszélyeinek csökkentésére és felszámolására a Biztonsági Tanács – közép-európai idő szerint péntek hajnalban elhangzott – vitájában. Felszólalásában a diplomata közölte: a magyar kormány támogatja a taposóaknák betiltását kimondó nemzetközi egyezmény elfogadását.

Veres András teológiai tanár személyében új rektor áll a Rómában működő Pápai Magyar Intézet élén. Az intézmény a Rómában posztgraduális képzésen részt vevő magyar papok kollégiuma. Az új rektor kinevezése előtt az egri Hittudományi Főiskolán tanított.

A honfoglalás 1100. évfordulójának megünneplése nem úgy sikerült, ahogy sokan várták: az augusztusi nagy finálé pedig meglehetősen laposra sikeredett – írta a millecentenáriumról szóló budapesti beszámolójában a brit The Economist. A lap meglehetősen sötét képet fest Magyarország gazdasági helyzetéről, lakóinak életmódjáról; szerinte siralmas a kép Árpád vezér dicső korszakához képest.

Haris Silajdzsics volt boszniai kormányfő, a Boszniáért Párt elnöke nem vesz részt a szeptember közepén esedékes boszniai választásokon – jelentették be pénteken Szarajevóban. A politikus szerint bizonyos erők arra használják majd a választásokat, hogy törvényesítsék a köztársaság etnikai felosztását.

Szombaton fölbocsátják a Szojuz TM–24 űrhajót, fedélzetén két orosz kozmonautával és az első francia űrhajósnővel, Claudie André-Deshays-el.

Új vallásszociológiai elmélet a nagy világvallás történetéről

Hogyan győzött a kereszténység?

Konstantin római császár 313-ban kibocsátott milánói türelmi rendelete biztosította a vallásszabadságot a keresztényeknek, ám nem ennek az engedménynek köszönhető Jézus követőinek diadalmenete az egész birodalomban.

Rodney Stark most megjelent könyve *(A kereszténység felemelkedése)* új megvilágításba helyezi a jézusi tanok gyors győzelmét. Az amerikai szociológus a régészeti kutatás legfrissebb eredményeit ötvözi saját felismeréseivel.

Stark szerint Konstantin császár türelmi rendelete önmagában nem ad magyarázatot arra: hogyan válhatott a parányi szektából támogatott államvallás a hatalmas birodalomban? Az egyetemi tanár vitába száll azzal az elterjedt felfogással is, hogy az őskeresztények szegények lettek volna, inkább a módosabb középréteghez tartoztak.

A római császár rendelete számot vetett azzal a ténnyel, hogy birodalmának jelentékeny része már áttért a keresztény hitre. Stark számításai szerint a 300-as évek elején a Római Birodalom lakosságának mintegy tizede már Krisztus követőjének számított.

A vallástörténeti munka rámutat: a már akkor szétszóródott zsidók nagy számban részesítették előnyben az ortodox közösségekkel szemben a hellén kultúrát. A korai keresztények elvetették a zsidó táplálkozási és életszabályokat, s ez vonzó volt azoknak, akik nem kötődtek szorosan az ortodox hithez.

A nőknek is számos előnyt nyújtott a kereszténység. A pogányok ugyanis magántulajdonnak tekintették feleségüket, s többnyire csak a fiúgyermekeket méltányolták. A keresztény egyház viszont hangsúlyozta a házasság szerepét, tiltotta a válást, a vetélést, a gyermekgyilkosságot, így a keresztény családokban több gyerek született.

(toronyi)

Csecsen harcos őrségben FOTÓ: FEB/REUTER

Csecsen tűzszünet

Csecsenföldön már szombaton aláírhatják a hivatalos tűzszüneti megállapodást az orosz szövetségi erők parancsnokának, *Konsztantyin Pulikovszkijnak* és *Aszlan Maszhadovnak*, a lázadók vezérkari főnökének találkozóján – közölte pénteken *Movladij Udugov*, a csecsen szakadár erők szóvivője.

A francia hírügynökség helyszíni tudósítója szerint tíz nappal offenzívájuk kezdete után a csecsen felkelők továbbra is ellenőrzik Groznij központját, miközben a felek általában tiszteletben tartják a szerda óta érvényben lévő nem hivatalos fegyvernyugvást.

Megsebesült a csecsen fegyveresek grozniji támadását vezető *Samil Baszajev* – írta a Moszkvában megjelenő angol nyelvű lap, a Moscow News.

Alekszandr Lebegy, az orosz Nemzetbiztonsági Tanács titkára, aki egyben *Borisz Jelcin* csecsenföldi megbízottja, péntek délutáni moszkvai sajtóértekezletén *Anatolij Kulikov* belügyminisztert nevezte meg a csecsenföldi válság fő felelősének.

A schengeni megállapodás végrehajtására

Új törvény Ausztriában

Szigorítással kell számolniuk az utazóknak nyugati határunkon. Szeptember elsejétől új határ-ellenőrzési törvény lép életbe Ausztriában.

A bajorok 1997. július 1-jén akarják lebontani a sorompókat a német–osztrák határon, ám addig Bécsnek teljesíteni kell a schengeni megállapodásban foglalt feltételeket.

Az Európai Unió országainak egyezménye kilátásba helyezi a közösség területén a vám- és útlevél-ellenőrzés teljes megszüntetését, de ehhez meg kell erősíteni – többek között – Ausztria keleti határát. 1995-ban az NSZK-ban 11 500, okmányokkal nem rendelkező „álturista" és 900 embercsempész akadt horogra. 32 ezer személyt is vissza kellett fordítani kelet felé, és megtalálták 772 lopott gépkocsit.

Időt kértek és kaptak az osztrák hatóságok az EU külső határszakaszának „tökéletes szigetelésére". A mostani rendszabályok 1,3 milliárd schilling többletkiadással járnak. Másfél ezer csendőrrel toldják meg a létszámot: az eddiginél több határőr–járőr pár őrzi majd az alpesi köztársaság keleti végeit.

Műszaki berendezésekre is százmilliókat költenek, hogy megnehezítsék az ember-, fegyver-, gépkocsi- és kábítószercsempészek dolgát. Megvették már azt a készüléket is, amely a jármű kinyitása nélkül képes fölfedezni a kettős falú üregeket. A vonatok rejtekhelyeit szén-dioxid-szondákkal fürkészik: ez az eszköz az emberi leheletet érzékeli. A zöldhatárt éjjelente a csodafegyvernek számító, tizenöt kilométer távolságba ellátó hőképkamerákkal is őrzik.

Amerikai javaslat a „kis tigrisek" megfékezésére

Kötelező szociális juttatás

Nyílt titok, hogy a délkelet-ázsiai országok, a „kis tigrisek" átütő világpiaci sikerének egyik alapvető oka a rendkívül alacsony bérekben és a szakszervezetek, valamint a szociális juttatások szinte teljes hiányában rejlik.

A nyugati ipari országok most kijelentették: ez a fajta „vadkapitalizmus" eltorzítja a szabad verseny feltételeit. Amerikai kezdeményezésre a kereskedelmi világszervezet, a 123 országot tömörítő WTO decemberi ülésén napirendre tűzik a javaslatot, amely szerint a normális gazdasági versenyhez, az egyenlő feltételek jegyében az is hozzátartozik, hogy a kereskedő országokban legalább minimális szociális juttatásokban részesüljenek a dolgozók, s biztosítsák jogukat a szervezkedéshez, a kollektív alkuhoz is.

A fejlődő országok hevesen ellenzik ezeket az elképzeléseket, mert nézetük szerint csupán azért kellenek, hogy a náluk fejlettebbek megpróbálják fékezni a konkurenciát. Ami valóban nem könnyű feladat, annak ismeretében, hogy nem kevés helyen havi kétezer forintnak megfelelő bérért állítják elő korszerű termékeiket a „kis tigrisek".

Az Európa Tanács parlamenti közgyűlésének 1201. számú ajánlása

Az Európa Tanács jelen jegyzőkönyvét aláíró tagállamai

1. Tekintettel arra, hogy az európai civilizáció gazdaságának és vitalitásának egyik legfőbb forrása a népek és kultúrák változatossága;

2. Tekintettel a nemzeti kisebbségek jelentős mértékű hozzájárulására az európai államok kulturális változatosságához és dinamizmusához;

3. Tekintettel arra, hogy kizárólag az államban élő nemzeti kisebbséghez tartozó személyek jogainak az elismerése, illetve a jogok nemzetközi védelme útján lehet tartósan véget vetni az etnikai ellentéteknek és ezzel hozzájárulni az igazság, a demokrácia, a stabilitás és a béke biztosításához;

4. Tekintettel arra, hogy olyan jogokról van szó, amelyeket bármely személy akár egyénileg, akár másokkal együttesen (jointly/en association avec d'autres) gyakorolhat;

5. tekintettel arra, hogy a nemzeti kisebbségek jogainak nemzetközi védelme alapvető részét képezi az emberi jogok nemzetközi védelmének és mint ilyen, a nemzetközi együttműködés egyik területét alkotja,

a következőkben állapodtak meg:

1. FEJEZET

1. cikk

Ezen egyezmény (az „egyezmény" kifejezés ebben a szövegben az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló egyezményre utal) értelmezésében a „nemzeti kisebbség" kifejezés az államban élő olyan személyek csoportjára utal, akik:

a) az állam területén laknak és annak állampolgárai is;

b) hosszú idő óta szoros, tartós kapcsolatban állnak az állammal;

c) etnikai, kulturális, vallási vagy nyelvi szempontból megkülönböztető jegyeket hordoznak;

d) jelentős számban vannak jelen, bár kisebb a létszámuk az állam vagy az állam egy területének (region/région) egyéb népességénél;

e) fontos feladatuknak tekintik, hogy megőrizzék együttesen azt, ami közös identitásukat jelenti, így kultúrájukat, hagyományaikat, vallásukat vagy nyelvüket.

2. FEJEZET

Általános alapelvek

2. cikk

1. A nemzeti kisebbséghez való tartozás vállalásából vagy annak elutasításából semmilyen hátrány nem származhat.

3. cikk

1. Minden nemzeti kisebbséghez tartozó egyénnek jogában áll teljesen szabadon kinyilvánítani, megőrizni és fejleszteni vallási, etnikai, nyelvi és/ vagy kulturális önazonosságát és akarata ellenére nem vethető alá semmiféle asszimilációs kísérletnek.

2. Minden nemzeti kisebbséghez tartozó személy egyénileg vagy másokkal társulva (in association/en association) gyakorolhatja jogait és élvezheti azokat.

4. cikk

Minden nemzeti kisebbséghez tartozó egyént megillet a törvény előtti egyenlőség. Tilos a nemzeti kisebbséghez való tartozás miatt a diszkrimináció.

5. cikk

Egy nemzeti kisebbség lakta terület demográfiai összetételét tilos szándékosan ennek a kisebbségnek a hátrányára megváltoztatni.

3. FEJEZET

Egyéni jogok

(Substantive rights)

6. cikk

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek jogukban áll saját szervezet(ek) létrehozása, ideértve a politikai pártokat is.

7. cikk

1. Minden nemzeti kisebbséghez tartozó személy joga anyanyelvének szabad használata mind a magánéletben, mind a nyilvánosság előtt, szóban és írásban egyaránt. Ez a jog a nyelvnek kiadványokban és az elektronikus sajtóban való használatára is vonatkozik.

2. Minden nemzeti kisebbséghez tartozó személy joga család- és utónevének anyanyelvén történő használata, valamint joga van család- és utónevének hivatalos elismertetésére.

3. Azokon a területeken, ahol jelentős számú nemzeti kisebbség él, a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van anyanyelvük használatára a közigazgatási hatóságokkal való érintkezéseikben, valamint a bíróságok és igazságügyi hatóságok előtti eljárások során.

4. Azokon a területeken, ahol jelentős számú nemzeti kisebbség él, ezen kisebbséghez tartozóknak jogukban áll a helyi elnevezések, jelzések, feliratok és más hasonló információk anyanyelven történő kihelyezése a közösség számára láthatóan. Ez nem fosztja meg a hatóságokat attól a joguktól, hogy a fenti információkat az állam hivatalos nyelvén vagy nyelvein is feltüntessék.

8. cikk

1. Minden nemzeti kisebbséghez tartozó személynek joga van anyanyelvét megtanulni és az anyanyelvén történő oktatáshoz a kisebbség földrajzi megoszlásának megfelelően elhelyezett alkalmas számú iskolában, illetve állami nevelési és oktatási intézményekben.

2. A nemzeti kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van az állam jogrendszerének keretein belül saját iskolák, nevelési és oktatási intézmények felállítására és működtetésére.

9. cikk

Amennyiben a jelen jegyzőkönyvben védett jogok megsértése merül fel, a nemzeti kisebbség minden tagjának, illetve képviseleti szervének joga van hatékony jogorvoslathoz az állami hatóságok előtt.

10. cikk

Minden nemzeti kisebbséghez tartozó személyeknek joga van ahhoz, hogy az állam területi épségének tiszteletben tartása mellett szabadon és akadálytalanul kapcsolatot tartson fenn másik ország olyan állampolgáraival, akik ezen kisebbség közös etnikai, vallási vagy nyelvi jellemzőiben, illetve kulturális identitásában osztoznak.

11. cikk

Azokon a területeken, ahol a nemzeti kisebbséghez tartozó személyek többséget alkotnak, ezen személyeknek joguk van ahhoz, hogy saját történelmi és területi helyzetüknek megfelelő és az állam belső törvényeivel összhangban álló helyi vagy autonóm közigazgatással (önkormányzattal), (appropriate local or autonomus authorities/administrations locales ou autonomes appropriées), illetve különleges státussal rendelkeznek.

4. FEJEZET

A jegyzőkönyv értelmezése

12. cikk

1. Jelen jegyzőkönyv egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az csonkítja vagy korlátozza a nemzeti kisebbséghez tartozó személyek egyéni jogát, illetve a nemzeti kisebbségre vonatkozó kollektív jogokat, amelyeket a szerződő állam törvényeiben vagy olyan nemzetközi szerződésben foglaltak, amelynek az állam része.

2. Kizárólag az etnikai csoportok védelmére, megfelelő fejlődésük elősegítésére, illetve a népesség többi részével egyenlő jogokat és bánásmódot biztosító közigazgatási, politikai, gazdasági, szociális és kulturális, valamint egyéb területeken tett intézkedések nem tekinthetők diszkriminatívnak.

13. cikk

A jelen jegyzőkönyvben felsorolt jogok és szabadságok gyakorlása teljes mértékben megilleti az állam egészében a többséget, de egy vagy több területen kisebbséget alkotó személyeket.

14. cikk

A jelen jegyzőkönyvben felsorolt jogok és szabadságok gyakorlása nem korlátozhatja az állam állampolgárságához kapcsolódó kötelezettségeket és felelősségeket. E jogok gyakorlása azonban csak olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy büntetéseknek vethető alá, melyeket törvény ír elő és amelyek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, területi integritás vagy a közbiztonság, a közrend védelme és a bűncselekmény megakadályozása, az egészség vagy erkölcs megóvása, illetve mások jogainak és szabadságainak a védelme érdekében szükségesek.

5. FEJEZET

Záró rendelkezések

15. cikk

Az egyezmény 15. cikke alapján a jelen jegyzőkönyv rendelkezéseitől nem lehet eltérni, kivéve az egyezmény 10. cikkében foglalt eseteket.

16. cikk

Az egyezmény 64. cikke alapján a jelen jegyzőkönyv rendelkezéseivel kapcsolatban fenntartásnak helye nincs.

17. cikk

A szerződő államok a jelen jegyzőkönyv 1—11. cikkeit az egyezmény kiegészítő cikkeinek tekintik és az egyezmény összes rendelkezése ennek megfelelően alkalmazandó.

18. cikk

A jelen jegyzőkönyv az Európa Tanácsnak az egyezményt aláíró tagállamai számára áll nyitva. A jegyzőkönyvet meg kell erősíteni, illetve el kell fogadni vagy jóvá kell hagyatni. Az Európa Tanács tagállamai csak akkor erősíthetik meg, fogadhatják el vagy hagyhatják jóvá a jelen jegyzőkönyvet, ha ezt megelőzően vagy egyidejűleg megerősítették az egyezményt. A megerősítésről, elfogadásról vagy jóváhagyásról szóló okmányokat az Európa Tanács főtitkáránál kell letétbe helyezni.

19. cikk

1. A jelen jegyzőkönyv azt követően lép hatályba, mégpedig a következő hónap első napjával, ahogy az Európa Tanács öt tagállama kifejezésre juttatta beleegyezését, hogy a 18. cikk rendelkezéseinek megfelelően a jegyzőkönyvet kötelező érvényűnek tekinti.

2. Minden tagállam részére, amely ezt követően fejezi ki beleegyezését a kötelező érvényű elismerésre a jegyzőkönyv a megerősítésről, elfogadásról vagy jóváhagyásról szóló okirat letétbe helyezését követő hónap első napján lép hatályba.

20. cikk

Az Európa Tanács főtitkára értesíti a tanács tagállamait:

a) minden aláírásról;

b) minden megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okirat letétbe helyezéséről;

c) a jelen jegyzőkönyv minden egyes hatályba lépési időpontjáról;

d) a jelen jegyzőkönyvre vonatkozó minden jogcselekményről, értesítésről vagy közlésről.